GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA" IESE ÎN FIECARE ḐI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 36 fr., pe şése lunĭ 18 fr., pe trei lunĭ 9 francĭ.

ANULŬ XLVIII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 28. *Mercurĭ 6 (18) Februariu* **1885.**

Braşovŭ, 5 (17) Februariu 1885.

Foile maghiare au adoptatŭ faţă cu cetitorii lorŭ tactica, că nu le comunică nicĭ unŭ faptŭ din cele multe şi nenumĕrate, cari justifică nemulţămirea nóstră cu starea actuală, ci ele reproducŭ numai câte unŭ pasagiu din articulii foilorŭ nóstre naţionale, ce pare mai aspru şi mai înverşunatŭ şi apoi esclamă c'unŭ aerŭ de nevinovăţiă: Daţi-ne dovedĭ pentru Dumnedeu, arătaţi-ne fapte reale prin cari se probaţĭ, că vĕ merge aşa de rĕu sub stăpânirea unguréscă, cum vĕ plângeţĭ în pressa vóstră?

Una din foile guvernamentale, ce aparŭ în Cluşiu, scriá ḑilele aceste despre Românĭ într'unŭ articulŭ de fondŭ: „Ei vréu ceva, dér nu sciu ce. Le trebue libertate, dér nu sciu ce felŭ sĕ fie. Se vaetă séu turbéză, se rógă séu pretindŭ, dér nicĭodată nu se póte sci pentru ce. Sĕmtŭ că atêrnă cătuşile de sclavŭ de mânile şi de piciórele lorŭ, întocmai ca unŭ omŭ care-şĭ închipuiesce, că are o brόscă în scăfârliă...."

Cu alte cuvinte: Românii sunt atacaţĭ la creerĭ, ei suferŭ de idea fixă, că sunt apĕsaţĭ şi condamnaţĭ la umilitorulŭ rolŭ de iloţĭ, pe când în realitate stările constituţiunale de adĭ ar vĕrsá cu profusiune asupra capului lorŭ tóte libertăţile şi bunătăţile, de care se póte bucura unŭ poporŭ.

Intr'adevĕrŭ ocârmuirea unguréscă stă sĕ ne omóre cu dragostea!

Dér unde sunt faptele?

Publiculŭ maghiarŭ cetesce numai foile din Cluşiu şi din Peşta. Aicĭ sĕ'nţelege că nu vorŭ aflá nicĭ unŭ faptŭ, care sĕ vorbéscă pentru cei asupriţĭ, ci vorŭ vedé înşirate numai faptele gloriόse ale apĕsătorilorŭ.

Cu modulŭ acesta de a ţiné pe cetitorĭ în nesciinţă asupra adevĕratelorŭ cause ale nemulţămirei nóstre, foile maghiare credŭ a aduce unŭ serviciu mare causei maghiarismului şi ideei de statŭ ce-o propagă. Se'nţelege, pentru ca sĕ se pótă continuá rĕsboiulŭ în contra naţionalităţilorŭ trebue susţinutŭ spiritulŭ ostilŭ în óstea celorŭ dela putere, apetitulŭ Maghiarului romanofagŭ trebue mereu jidăritŭ, căcĭ altfelŭ cum ar puté elŭ înghiţí vr'odată pe Românŭ cu opincă cu totŭ?

Puterea ameţesce capetele ómenilorŭ şi când omulŭ e ameţitŭ vede tóte învêrtindu-se împrejurulŭ lui. Celŭ ce e bĕtŭ jură întotdéuna când te vede, că tu eştĭ bĕtŭ şi nu elŭ. Astfelŭ ne pomenirămŭ şi noi cu împutarea, că Românii arŭ fi aceia carĭ suferŭ de idei fixe. Dacă n'ar fi la mijlocŭ atâta obrăznicĭă şi prefăcătoriă, amŭ ḑice că omulŭ vede lumea numai prin ochelarii lui proprii, şi amŭ trece la ordinea ḑilei. Dér aşa vomŭ respunde c'unŭ nou faptŭ, sperândŭ că póte totŭ se va aflá vr'unŭ Ungurŭ de omeniă, care sĕ-lŭ citéscă.

De câte orĭ vine vorba de lipsele nóstre culturale şi materiale foile maghiare sunt cele dintâi, carĭ le constată. Le întrebămŭ acum ce s'a făcutŭ din partea stăpânirei unguresci de 17 anĭ încóce ca să se îmbunătăţéscă starea culturală şi materială a poporului românŭ?

S'a înfrumseţatŭ Peşta, s'au băgatŭ sume enorme în clădirĭ pompóse, s'au vĕrsatŭ milióne pentru reconstruirea Seghedinului şi se vorŭ vĕrsa pentru zidirea parlamentului din capitală, şi pentru alte multe de aceste. Numai cu a cincea parte din aceste colosale sume se putea ferici întréga Transilvaniă, décă s'arŭ fi întrebuinţatŭ pentru ameliorarea stării ţĕranilorŭ şi pentru ridicarea culturii lorŭ.

Ba, vorŭ ḑice amabilii noştri protivnicĭ, amŭ înfiinţatŭ şi o universitate şi mai multe scóle de statŭ unguresci. — Bine, le vomŭ rĕspunde, dér spuneţi-ne ce folosŭ au adusŭ poporului românŭ frumósele clădirĭ din Peşta şi din Seghedinŭ şi institutele vóstre unguresci? Sĕmte elŭ adĭ după 17 anĭ măcarŭ o îmbunătăţire câtŭ de mică a stărei sale materiale?

Sĕ nu ne veniţĭ cu mângâierea, că peste o sută de anĭ, dacă ne vomŭ face toţĭ patrioţĭ bunĭ maghiarĭ, póte sĕ ne mérgă bine. Nu-i vorba de ce-o fi nu scimŭ când, e vorba de ceea ce este, acum îndată vremŭ sĕ scimŭ cum stămŭ şi ce a făcutŭ stăpânirea unguréscă bine pentru noi?

Décă nu sciţĭ, noi ve vomŭ spune.

In Deşiu capitala Solnocŭ-Dobêca se înfiinţéză unŭ teatru unguresŭ. Comunele române din acestŭ judeţŭ suntŭ lipite de sĕrace, abia îşĭ potŭ susţiné învĕţătorii cu lefurĭ de nimicŭ. Cu tóte astea li se impune comunelorŭ române din Solnocŭ - Dobêca, ca sĕ contribue la acestŭ teatru. Ţĕranii noştri stau sĕ péră de fóme, dér teatrulŭ maghiarŭ din Deşiu se face cu contribuirĭ silite dela ei.

Esemplele atragŭ. Ungurii din Têrgulŭ-Mureşului se decidŭ se facă şi ei asemenea. Se arangéză unŭ balŭ pentru teatru maghiarŭ. Viceşpanulŭ e în fruntea comitetului. Elŭ trămite la representanţele comunelorŭ o circulară cu câte unŭ biletŭ, pe care pretinde ca comuna sĕ-lŭ rĕscumpere cu 5—10 fl. v. a. Notarulŭ de cercŭ sĕ fie însărcinatŭ de a trămite banii din lada comunală de-adreptulŭ cu evitarea formelorŭ oficióse (minden hivatalos szinezet kikerülésevel) la d-nu solgăbirĕu. Bietulŭ notarŭ face cum i se comandă, „ca sĕ nu rĕmână îndĕreptŭ" în împlinirea poruncilorŭ ce-i vinŭ de susŭ şi la peste 160 de comune române destulŭ de lipsite din judeţulŭ Murĕşŭ-Turda li se stórce cu sila o sumă colosală nu pentru vr'unŭ grânarŭ, ci pentr'unŭ scopŭ cu totulŭ străinŭ, din care nicĭ neamŭ de neamulŭ lorŭ nu va puté profitá.

Apoi mai ḑică foile din Cluşiu, că poporulŭ nostru se plânge şi se vaită de geaba şi că este numai închipuire, că lanţurile sclăviei îĭ atêrnă de mânĭ şi de picióre!

In totdéuna le amŭ adusŭ fapte spre a dovedi, că despoţĭ şi tiranĭ suntŭ; aducĕ-ne acum şi ei măcarŭ unŭ singurŭ faptŭ prin care sĕ ne pótă probá că voiescŭ binele poporului românŭ.

CRONICA POLITICĂ.

Interḑicerea banchetuli, ce avea sĕ se dea în onórea redactorilorŭ »Observatorului« şi »Tribunei,« face pe »Magyar Polgár« din Cluşiu, care represintă ideile celorŭ patru amploiaţĭ ce au luatŭ parte la balulŭ românescŭ de acolo, sĕ scrie unŭ articulŭ de fondŭ, în care ḑice între altele: »Petrecerea, demonstraţiunea duşmană statului, s'a interḑisŭ. Acésta a fostŭ unŭ »îndrăsneţŭ« începutŭ. »Sieb. D. Tageblatt« observă că pe astfelŭ de cale împăcarea naţionalităţilorŭ cu greu s'ar puté dobêndí. La acésta rĕspundemŭ noi, că nicĭ nu vremŭ sĕ ne'mpăcămŭ. Statulŭ ungarŭ nu va face nicĭ unŭ pasŭ. Şi chiar dacă l'ar face şi le-ar întinde mâna, acéstă mână nu le va oferi nicĭ o concesiune, nicĭ unŭ darŭ, ci o pedepsire.« Le place toastanţilorŭ dela Cluşiu darulŭ ce ni'lŭ promite »viteza« fóiă unguréscă? Mai beţĭ pentru înfrăţire!

Amărîtŭ e şi »Székely Nemzet« pentru telegramele de felicitare, primite de »Observatorulŭ« şi »Tribuna« în ḑiua în care era sĕ se dea banchetulŭ. Biata fóiă sĕcuiéscă sĕ vede că sufere de frigurile rachiului, de care mereu pomenesce.

*

O scire din Sofia comunică, că ministrulŭ preşedinte bulgarŭ Karavelov nu e nicĭdecum dispusŭ sĕ lase a se aplana conflictulŭ sêrbo-bulgarŭ; elŭ nu vrea sĕ facă nicĭ concesiunĭ Serbiei nicĭ sĕ'i dea satisfacţiune. In cercurile guvernamentale din Belgradŭ se susţine părerea, că o resolvare favorabilă a certei pentru teritoriulŭ dela Bregova trebue sĕ se facă dependentă de o schimbare a guvernului bulgarŭ, deórece o intervenţiune diplomatică a Austro-Ungariei, Germaniei şi Rusiei este puţinŭ probabilă. Se póte întempla ca prinţulŭ Alexandru alŭ Bulgariei, care e pentru aplanarea conflictului, sĕ siléscă pe Karavelov a eşi din guvernŭ, décă cumva influinţa rusă nu va face nicĭ o presiune asupra prinţului în favórea lui Karavelov.

*

Protestulŭ Porţii în contra acţiunii italiane pe malulŭ egipténŭ alŭ Mării roşie n'a aflatŭ aceea primire amicală la puterile împĕrătescĭ după cum s'ar fi presupusŭ în urma limbagiului celui bruscŭ alŭ organelorŭ din Viena şi din Berlinŭ în contra procederii unilaterale a Italiei. Când s'a anunţatŭ ocuparea Beilului de Italia, erau ceva necăjite puterile pe Italia şi se plânseră, că guvernulŭ regelui Italiei n'a aflatŭ demnŭ, de a încunosciinţa puterile vecine despre intenţiunea lui. Dar îndată politica intereselorŭ în Viena a covêrşitŭ politica de afacerĭ şi s'a întrebatŭ, că ce motive potŭ îndemna pe Austria, de a sprijini Pórta într'o cestiune care nu-o atinge directŭ, pe când guvernulŭ Sultanului nu face nimica, pentru ca sĕ îndeplinéscă pretensiunile drepte şi basate pe tractate ale cabinetului vienesŭ cu privire la juncţiunile căilorŭ ferate orientale. Dacă undeva, spoi în politica esternă se póte aplica principiulŭ acela care ḑice: do, ut des, adecă dau ca sĕ-mĭ dai, şi se înţelege de sine că Austria nu este nicĭdecum dispusă pentru ochii cei frumoşĭ ai Turcilorŭ a se strica cu vecinulŭ sĕu italianŭ.

*

Despre espedarea episcopului catolicŭ Hryniewiecki din Vilna se scrie la »National Zeitung« din Petersburg: Episcopulŭ a procesŭ faţă cu clerulŭ sĕu într'unŭ modŭ arbitrarŭ şi anume pe preoţii, carĭ s'au arătatŭ binevoitorĭ către guvernŭ, i-au stersŭ din matricule; din contră a pusŭ din propria sa autoritate în locurile lorŭ Polonĭ. Citarea episcopului la Petersburg a făcutŭ o impresiune detunătóre. Cu tóte că călătoria s'a ţinutŭ ascunsă şi a urmatŭ nóptea târḑiu, totuşĭ s'au adunatŭ mulţime de ómenĭ pe strade şi la gară. Acolo episcopulŭ s'a pusŭ în genunchĭ şi mulţimea a urmatŭ după esemplulŭ sĕu. După ce s'a sculatŭ le dete tuturorŭ câţĭ erau de faţă binecuvêntarea archieréscă. Tótă adunarea a lăcrămatŭ. Şi pentru casulŭ, că episcopulŭ sĕ nu se mai întórcă la Vilna, îĭ deteră neguţătorii din Vilna multe lucrurĭ de suvenirŭ şi darurĭ bogate. Sórtea episcopului din Vilna în Petersburg s'a decisŭ curêndŭ. Episcopulŭ îndată se duse după dispoşiţiunea ministrului de interne la Jaroslavŭ, unde a fostŭ esilatŭ. Unŭ micŭ salariu de susţinere i-se dete. Din procederea guvernului resultéză că relaţiunile între guvernŭ şi clerulŭ romanŭ s'au înăspritŭ fórte tare. Intervenţiunea ultimă a guvernului în contra unui episcopŭ din Podolia pentru asemenea întêmplărĭ se cuprinde numai într'aceea, că i-s'a detrasŭ partea cea mai mare din salariu.

*

Cei dela Berlin aştéptă în totŭ momentulŭ unŭ rĕspunsŭ din partea Portugaliei cu privire la negociaţiunile cu »Association Africaine.« Se pare, că guvernulŭ portugezŭ, pentru ca sĕ scape de responsa-

bilitate faţă cu ţéra sa, voesce ca sĕ fie constrênsŭ de marele puterĭ la unŭ tractatŭ cu asociaţiunea. Subsemnarea unui tractatŭ între Danemarca şi între societatea dela Congo se aştéptă în ḑilele acestea.

Revendicările Românilorŭ.

Pănă acum Maghiarii dela putere trăiau în órba credinţă, că nemulţămirea Nemaghiarilorŭ faţă cu atitudinea adoratorilorŭ lui Abdulŭ Kerim paşa nu va puté pĕtrunde dincolo afară de graniţele Ungariei şi că sugrumarea şi desnaţionalisarea Nemaghiarilorŭ se va puté continuá în taină. Câtva timpŭ foile streine au datŭ creḑĕmêntŭ foilorŭ ungurescĭ şi discursurilorŭ din dietă şi ocasiunale ale falşilorŭ liberalĭ consituţionalĭ, aşa incâtŭ avéu părerea că în adevĕrŭ trăimŭ în Ungaria ca în sînulŭ lui Avramŭ.

Curiositatea însă e lucru mare. Streinii voiau sĕ cunóscă starea lucrurilorŭ de aci prin ei înşişĭ; desamăgirea le-a fostŭ mare. Foile streine ca »Leipz. Tagblt.« şi »Münch. Allg. Ztg.« nicĭ nu mai găsescŭ cu cale sĕ scrie articule serióse despre Ungurĭ. Altele, cărora desamăgirea le-a venitŭ mai târḑiu, totŭ mai credŭ încă că au cu cine sĕ stea seriosŭ de vorbă; ele iau în apĕrare pe Nemaghiarĭ, carĭ pentru modestele lorŭ cererĭ suntŭ defăimaţĭ de pressa »cavalerilorŭ« de industria falsului liberalismŭ constituţionalŭ.

Étă ce scrie »Revue du monde latin« de pe luna Februariu despre starea lucrurilorŭ în Transilvania:

»De câtva timpŭ se facŭ încercărĭ (de pressa maghiară. — Red. „Gaz. Trans.«), a atrage atenţiunea diplomaţiei europene, că Transilvania ascunde în sine unŭ mare periculŭ pentru liniştea Orientului.

»E adevĕratŭ că Românii din acestŭ ţinutŭ protestéză energicŭ în contra purtării Maghiarilorŭ. In fondŭ, **ceea ce cerŭ locuitorii românĭ** ai Transilvaniei, carĭ formézâ maioritatea în acéstă provincià, **nu pare escesivŭ**: ei ar voi o universitate română, libertatea de a'şĭ vorbi limba lorŭ şi de a'şĭ profesa religiunea lorŭ. Ei strigă, nu în contra dominaţiunei casei habsburgice, ci în contra guvernului maghiarŭ, care **în dispreţulŭ justiţiei, a libertăţii, a bunului simţŭ**, şi în contra proprielorŭ sale interese, a intreprinsŭ sarcina nerealisabilă de a maghiarisa cu forţa pe Românĭ etc.«

Cestiunea Macedoniei.

»Die Presse,« care neîntreruptŭ se ocupă de totŭ ce se petrece în Macedonia, scrie următórele:

»In pressa sêrbă şi bulgară se urméză o viuă discusiune asupra stării de lucrurĭ din Macedonia şi asupra viitorului acestei provincii. De ambale părţĭ se afirmă că maioritatea poporaţiunei macedonone este sêrbă séu bulgară, după ḑiarulŭ care se ocupă de ea. In acelaşŭ timpŭ se espunŭ de ambele părţĭ şi alte fapte istorice séu etnografice spre a se putea reclama pe viitorŭ Macedonia ca ţéră sêrbă séu bulgară. Vomŭ reveni la timpulŭ opoturnŭ asupra acestei certe, din care se vede că ambele părţĭ nu se pricepŭ a face o deosebire între Albania şi Macedonia, mai alesŭ că nu esistă guvernamente albaneze şi macedonene, ci numai paşalicurĭ ca celŭ din Scutari, Ianina, Priştina, Monastirŭ, Salonicŭ şi Seres. In fine mai observămŭ că foile ruse îşĭ iau datele lorŭ statistice în acéstă privinţă din voluminósa lucrare presentată de comitele Ignatief în anulŭ 1878 Congresului dela Berlin. Pe acésta îşĭ întemeiază Bulgarii pretenţiunile lorŭ asupra Macedoniei şi d'aceea susţinŭ că paşaliculŭ Priştina face parte din acéstă provincià. La tóte aceste planurĭ de împărţélă ale Sêrbilorŭ şi Bulgarilorŭ vomŭ rĕspunde numai, că ei se cértă pe pielea unei vulpe, pe care nicĭ n'au vĕḑut'o încă.«

Operaţiunile englese în Sudanŭ.

Foile oficióse din Londra publică următórele veştĭ despre chipulŭ în care Wolseley are de gândŭ sĕ procédă în Sudanŭ. Dênsulŭ va rĕmânea în Corti, pentru ca sĕ comunice cu guvernulŭ sĕu. Armata Nilului, condusă de Brackenburg, înaintéză spre Berber, şi Buller, care se află în Gubat, va ataca cât mai grabnicŭ Metammehul — de nu-lŭ va fi atacatŭ şi până acum. Buller va lăsa în urmă-i în Metammeh o garnisónă numerósă şi va înainta apoi cu corpulŭ principalŭ spre Berber, care va fi atacatŭ de-odată şi dela Sudŭ şi dela Nordŭ. După luarea Berberului va rĕmênea armata acolo tótă véra, în vreme ce calea Suackim-Berber va fi liberă După căderea Berberului, calea prin pustiulŭ Bajuda va fi părăsită. Trupele englese trimise la Suackim nu vorŭ fi lăsate sĕ înainteze multŭ pe calea Berber. Problema lorŭ este nimicirea lui Osman Digma şi deschiderea şoselei Berber. Aceste trupe vorŭ rĕmânea după aceea în Suackim. Drumulŭ de ferŭ dela Suakim la Berber va fi construitŭ repede sub apĕrarea trupelorŭ indice. Guvernulŭ englesŭ va căuta însĕ sĕ convingă prin o nouă proclamaţiune némurile din Sudan, că Anglia nu are nicĭ unŭ gândŭ rĕu faţă cu religiunea, libertatea şi neatêrnarea lorŭ, că voesce sĕ deschidă calea Nilului şi sĕ pună capĕtŭ negoţului cu sclavĭ.

SCIRILE ḐILEI.

Intr'unulŭ din numerile trecute, dândŭ scirea că scriitorulŭ italianŭ Angelo de Gubernatis a venitŭ în Ungaria sĕ adune date despre cele »3000 de celebrităţĭ« ungurescĭ, amŭ făcutŭ observaţiunea că »Pester Lloyd« a lăsatŭ sĕ'i alunece condeiulŭ adăogândŭ douĕ zero mai multŭ. Moritz Jokay a declaratŭ la serata dată la 14 Februariu n. în onórea scriitorului italianŭ, că **nu suntŭ decâtŭ 30 de celebrităţĭ ungurescĭ**. O nouă dovadă că pressa ungurésca vrea cu orice preţŭ sĕ facă bou din bróscă.

—0—

O telegramă din Cluşiu către „Pester Lloyd« comunică, că regele Carolŭ alŭ României a trimisŭ advocatului Coroianu 200 francĭ pentru fondulŭ scólei de fete române ce se va înfiinţa în Cluşiu.

—0—

»Kolozsv. Köz.« spune, că la balulŭ ce l'au datŭ Românii din Cluşiu s'au întrodusŭ şi patru individĭ beţĭ. Acestia erau Ungurĭ şi avéu de gândŭ sĕ provóce scandalŭ, au fostŭ însĕ scoşĭ afară evitându-se orice scenă neplăcută. Se vede că dintre Ungurĭ erau de faţă tocmai capii carĭ agită şi carĭ potolescŭ, după cum cerŭ interesele momentane.

—0—

La balulŭ costumatŭ arangiatŭ în ḑilele trecute de contele Tasilo Festetich în Budapesta, contesa Maria Andrássy s'a presentatŭ în costumŭ naţionalŭ românescŭ de o rară eleganţă şi de mare preţŭ. Costumulŭ românescŭ a făcutŭ mare sensaţiune şi a plăcutŭ tuturorŭ.

—0—

»Monitorulŭ oficialŭ« publică decretulŭ regalŭ, cu data de 31 Ianuariu, prin care d. V. Alesandri se numesce trimisŭ extra-ordinarŭ şi ministru plenipotenţiarŭ alŭ României pe lângă Republica francesă, în loculŭ d-lui I. Bălăcénu, dimisionatŭ.

—0—

Balulŭ datŭ Vinerĭ séra de Societatea „Carpaţii« a reuşitŭ pe deplinŭ, spune »Naţiunea.« Multă animaţiă şi frăţiă. Românii de peste munţĭ, refugiaţĭ în România îşĭ strîngŭ din ce în ce mai multŭ rêndurile.

—0—

»United Ireland,« organulŭ lui O'Donovan Rossa, publică o telegramă din Dublinŭ care anunţă, că Fenienii vorŭ da o remuneraţiune de 10.000 dolarĭ aceluia, care va predá în mânile lorŭ viu séu mortŭ pe prinţulŭ de Wales.

—0—

Corespondentulŭ lui »Standard« telegrafézâ din Corti, că a sositŭ acolo unŭ curierŭ, care a părăsitŭ Chartumulŭ la 2 Februariu. Curierulŭ, care a percursŭ directŭ fără sĕ se oprescă undeva, pustia Bayuda, declară că nu scie nimicŭ despre căderea Chartumului şi despre mórtea lui Gordon.

Câţĭ Românĭ sunt peste Carpaţĭ?

Sub acestŭ titlu găsimŭ în »Naţiunea« următorulŭ articulŭ statisticŭ:

Nu ne-amŭ numĕratŭ până astăḑĭ, noi prin noi, şi de aceea spunemŭ felŭ de felŭ de cifre, mai multŭ séu mai puţinŭ greşite, căcĭ le scótemŭ din statisticele făcute de către duşmanii noştri. De ḑece anĭ şi mai bine n'avemŭ peste Carpaţĭ decâtŭ totŭ trei milióne de Românĭ. Şi totuşĭ ómenii aceştia încă se înmulţescŭ, şi este constatatŭ că se înmulţescŭ în mai mare mĕsură decâtŭ Ungurii, în mai mare mĕsură decâtŭ Slovacii, carĭ se maghiariséză, şi în mĕsură multŭ mai mare decâtŭ Saşii carĭ stagnéză. Emigraţia, dacă rĕreşte icĭ şi colo rândurile elementului românescŭ, rĕreşte însĕ în acelaşŭ timpŭ şi pe cele ale Ungurilorŭ. Ce folosŭ? Statisticele maghiare presintă pentru rasa ungurescă sporulŭ celŭ mai mare cu care se póte lăuda unŭ poporŭ pe pămêntŭ, ne făcêndŭ abstracţiă nicĭ de jidanĭ. Şi dacă lucrurile vorŭ merge totŭ astfelŭ, dacă totŭ Ungurii vorŭ lucropi aceste pseudo-statistice, după douĕḑecĭ—cincĭḑecĭ de anĭ totŭ trei milióne de Românĭ vomŭ avea peste Carpaţĭ, dacă nu cumva vorŭ anunţa într'o bună diminéţă, că din Dacia centrală au dispărutŭ cu desăvêrşire colonii lui Traianŭ.

Am ḑisŭ pseudo-statistice şi avemŭ dreptate. Tóte suntŭ puse în Ungaria în serviciulŭ intereselorŭ rasei usurpătóre, până şi sciinţa. Sciinţa statisticei mai vêrtosŭ se deprinde cu o falşitate premeditată, de care nu-şĭ potŭ dá séma de câtŭ cei nemijlocitŭ loviţĭ de ea. Cum ne închipuimŭ óre că procede statisticulŭ maghiarŭ, ca sĕ constate numĕrulŭ locuitorilorŭ carĭ aparţinŭ unei naţionalităţĭ? Aşa că întrébă: ce eşţĭ tu: Ungurŭ, Românŭ, Sasŭ etc.? Fereséă D-ḑeu. Ilŭ întrébă: ce limbă vorceştĭ? Dacă i-se rĕspunde: vorbescŭ **românesce**, atuncĭ **póte** că va fi admisŭ în rubrica Românilorŭ; dacă vorbesce şi românesce şi ungurescе, de şi Românŭ şi spune că este, cu greu este trecutŭ în acéstă rubrică; dacă în sfêrşitŭ şi-a uitatŭ limba maternă, cea românéscă, şi avemŭ din nenorocire fraţĭ de aceştia peste 60,000 în Săcuime şi póte mai multĭ în părţile extreme ale Crişanei. Maramureşului, — e rubricatŭ ca Ungurŭ neaoşŭ, deşi Românulŭ protestéză, spune că este Românŭ şi de religiunea românéscă. E poruncă de susŭ şi aicĭ, ca în tóte, în ţĕrile subjugate de Ungurĭ: sĕ nu se caute adevĕrulŭ şi sĕ nu se spue decâtŭ dacă prieşte poporului maghiarŭ; sĕ se calce în picióre şi sĕ se desfigurezei dacă aşa cerŭ interesele asupritorului.

Intr'o statistică ungurésca se întêmplă de nicĭ sĕ nu-ţĭ mai recunoscĭ judeţulŭ séu satulŭ în care te-ai născutŭ. Tu te sciai născutŭ într'unŭ satŭ, într'unŭ judeţŭ românescŭ şi peste nópte Ungurii ţi-l'au ciuntitŭ şi ţi-l'au făcutŭ dacă nu întregŭ ungurescŭ, de sigurŭ însă de jumĕtate. Câţĭ nu am păţit'o astfelŭ! — Unŭ Românŭ se plânge într'o fóiă de peste munţĭ că în statirtica ungurescă dela 1880, din cei 811 Românĭ greco-catolicĭ, carĭ locuescŭ în satulŭ sĕu, suntŭ înscrişĭ numai 93 ca **Românĭ**, ér 718 ca Ungurĭ, cu tóte că toţĭ grăiescŭ românesce şi se lĕpădă de naţia maghiară. Unŭ altŭ casŭ totŭ în acea statistică: judeţulŭ Sătmarului e presintatŭ cu 167,000 de Ungurĭ, pe când în realitate suntŭ numai 95,000, ér Românii suntŭ puşĭ cu 99,063, deşi suntŭ 116,438. — Ungurii şi-au însuşitŭ anume, fără nicĭ o sfială, pe Jidovĭ, pe catolicii Nemţĭ, pe Ruşnecĭ şi pe de-asupra, ca o bucătură specială de delicată 22,000 de Românĭ.

Cu neputinţă nu este, în aceste condiţiunĭ sĕ precisămŭ în modŭ esactŭ, numĕrulŭ Românilorŭ de peste Carpaţĭ. Ceea ce suntemŭ în dreptŭ a face, pe **puţinŭ**, e de sigurŭ, dacă nu só îndoimŭ cifra statisticei ungurescĭ, sĕ punemŭ încă unŭ sfertŭ din ea, şi sĕ nu mai ḑicemŭ dara pe viitorŭ »trei milióne de fraţĭ robiţĭ de Ungurĭ,« ci celŭ puţinŭ **patru** şi fiind-că este şi Bucovina, sĕ ḑicemŭ **peste patru**.

Unŭ mare folosŭ ar aduce naţiunii lorŭ episcopatele române de peste munţĭ, dacă ar publica în fiecare anŭ, séu celŭ puţinŭ din trei în trei anĭ, tabele esacte despre credincioşii lorŭ carĭ suntŭ toţĭ Românĭ. Atuncĭ amŭ demasca tótă pehlivănia ungurescă şi n'amŭ mai şovăi. Până atuncĭ..... vomŭ înşira mai la vale, numele tuturorŭ **judeţelorŭ românescĭ** de peste munţĭ, unde elementulŭ nostru e séu în maioritate covêrşitóre, séu alcătuindu-le, cum amŭ ḑice, elŭ singurŭ. Aceste judeţe pórtă pecetea naţionalităţei române:

1. Cluşulŭ 196,307 locuitorĭ. 2. Dobêca 193,677 locuitorĭ. 3. Bistriţa-Năsĕudŭ 91,017 locuitorĭ. 4. Murĕş-Turda 158.999 loc. 5. Braşovŭ 82,929 loc. 6. Făgăraşŭ 84.571 loc. 7. Têrnava-Mare 132.454 loc. 8. Têrnava-Mică 92,214 loc. 9. Sibiiu 141,627 loc 10. Hunedóra 248.464 loc. 11. Alba-Iulia 178,201 loc. 12. Turda 137.031 loc. 13. Caraşŭ Severin 381,304 loc. 14. Timişŭ 396.045 loc. 15. Torontalŭ 530,988 loc. 16. Cenad 109,110 loc. 17. Arad 303,964 loc. 18. Bihor 446,777 loc. 19. Sĕlagiu 171,079 loc. 20. Satu-Mare 283,092 loc. 21. Maramureşŭ 227,436 locuitorĭ.

Bucovina numĕră în totalŭ 571,691 locuitorĭ, din care maioritatea relativă Românĭ.

Din Ardélŭ am trecutŭ cu vederea cele trei judeţe săcuescĭ: Háromszék, Odorheiu şi Cic, căcĭ, cu toţĭ Românii risipiţĭ prin ele în mare numĕrŭ, pórtă nota maghiarismului. — In unele din celelalte judeţe suntŭ mulţĭ streinĭ, chiar în cele mai espuse, Românii întrecŭ însĕ prin numĕrŭ orice elementŭ.

CORESPONDENŢA NÓSTRA DIN COMITATE.

Teuşŭ, 8 Februarŭ n. 1885.

Domnule Redactorŭ! Binevoiţĭ a publica următórele rêndurĭ: Balulŭ nu docentele l'a arangiatŭ, ci noi subscrişii împreună cu d-nii Bălanŭ Stefanŭ, Munteanu Iacobŭ, Tiuşanŭ Ioanŭ şi Munteanu Georgiu, toţĭ proprietarĭ, în folosulŭ numitului docente, în semnŭ de recunoscinţă pentru multele binefacerĭ ce ne-a făcutŭ în decursŭ dé 14 anĭ. Balulŭ a decursŭ în ordine esemplară, precum a scrisŭ şi »Közérdek« din Aiudŭ. Toţĭ participanţii fără deosebire de naţionalitate au fostŭ deplinŭ mulţămiţĭ. De asemenea n'amŭ avutŭ neplăcerĭ nicĭ din partea ospĕtarului.

Ne permitemŭ acuma a reflecta şi d-lui parochŭ Gregoriu Sêrbu. Rĕspundemŭ că noi cei de susŭ arătaţĭ amŭ aragiatŭ balulŭ în semnŭ de stimă către docentele, care prin purtarea sa o merită. Nu putemŭ a nu ne esprima durerea, când vedemŭ desfăşurându-se pe calea publicităţii, astfelŭ de lucrurĭ şi încă la iniţiativa d-lui parochŭ Gregoriu Serbu, care de când e în Teuşiu în nicĭ o afacere câtŭ de mică nu ne-a ajutatŭ, pe când numitulŭ docente în tóte afacerile destulŭ de numeróse obvenite în comuna nóstră de 14 anĭ ne-a ajutatŭ şi încă cu succese strălucite.

Iacobŭ Jomaleanu, sub-jude, tutore Comun. şi proprietarŭ.
Efremŭ Raţă, primarŭ.

Memorandulŭ
Reuniunei provinciale a învĕţătorilorŭ din Austria inferióră.

Comitetulŭ centralŭ alŭ reuniunei învĕţătorilorŭ din Austria inferióră a lucratŭ unŭ memorandŭ, care pledéză pentru delăturarea sistemului actualŭ de clase de salariu după teliulŭ scólelorŭ, pentru ca sĕ se întroducă unŭ statŭ concretualŭ şi în legătură cu acésta o regulare a retribuţiunilorŭ corpului didacticŭ dela scólele civile şi poporale din Austria inferióră.

In memorandŭ se accentuéză mai cu sémă, că în-

părţirea actuală a scólelorŭ in trei clase în privinţa salariului după locurĭ, are urmărĭ rele pentru scóle, pentru că multe scóle cu salariulŭ de clasa a treia trebue sĕ rĕmână lunĭ de ḑile, ba anĭ întregĭ neocupate. Sistema actuală se pare faţă cu comunele şi cu contribuabilii nejustificată, din causă că contribuţiunea scolară este de o potrivă împărţită, şi de aceea şi ţĕranulŭ pretinde cu dreptŭ cuvêntŭ, ca sĕ aibă o scólă totŭ aşa de bună ca şi cetăţénulŭ din cetate. Se propune în memorandŭ, ca gradaţiunile salariului după feliulŭ scólelorŭ sĕ se caseze şi să se stabilescă unŭ statŭ concretualŭ alŭ învĕţătorilorŭ din Austria inferioră afară din Viena după următórele trei categorii: 1. Unŭ statŭ concretualŭ alŭ învĕţătorilorŭ civili cu două clase de câte 1000 fl şi de câte 900 fl. 2. Unŭ statŭ alŭ învĕţătorilorŭ poporalĭ cu patru clase de câte 900 fl., 800 fl., 700 fl. şi 600 fl. 3. Unŭ statŭ alŭ adjuncţilorŭ cu două clase de câte 600 fl. şi decâte 500 fl. Remuneraţiunea adjuncţilorŭ fără testimoniu de calificaţiune se stabilesce fără diferinţă de locŭ cu câte 400 fl. Stabilirea şi evidenţa statului după categorii afară din Viena o face şi-o ţine comitetulŭ provincialŭ, ér in Viena consiliulŭ municipalŭ. La introducerea învĕţătorilorŭ în statulŭ respectivŭ şi la înaintarea lorŭ suntŭ de a se asculta autorităţile scolare cercuale pe calea consiliariului scolariu provincialŭ. Prin noua împărţire sĕ nu sufere nicĭ o scădere singuraticii învĕţătorĭ din retribuţiunile actuale, computabile la pensiune. In consecinţa desfiinţării claselorŭ de salariu după localităţile scólelorŭ se propune: Adausurile funcţionale ale diriginţilorŭ scolarĭ la scólele poporale se vorŭ computa după numĕrulŭ claselorŭ sistemisate, pentru fiecare clasă o sumă anuală de 30 fl. ce se va computa la pensiune. Diriginţii scólelorŭ poporale de câte o clasă vorŭ căpĕta pentru funcţiunea de dirigenţĭ o sumă anuală de 40 fl. Pentru purtarea agendelorŭ scolare vorŭ căpĕta directorii acelorŭ scóle civile, care suntŭ împreunate şi cu scóle poporale, câte 300 fl. pe anŭ, ér directorii scólelorŭ civile de câte trei clase vorŭ căpĕta câte 200 fl. Are o scólă civilă séu poporală clase paralele, atuncĭ capĕtă directorulŭ o remuneraţiune decâte 30 fl. pe anŭ, care nu se socotesce la pensiune. Cuincuenalele pentru învĕţătorĭ definitivĭ dela scólele poporale şi civile sĕ fiă câte 100 fl. Suma care s'ar recere după cum cere memorandulŭ ar face pe unŭ anŭ 362,160 fl.

Dacă se plângŭ învĕţătorii din Austria asupra calamităţilorŭ, de care sunt lovițĭ cu privire la clasarea salarelorŭ şi cerŭ sĕ se facă îmbunătăţirĭ în tóte privinţele, măcar că în Austria s'au făcutŭ îmbunătăţirĭ, atuncĭ ce sĕ ḑicemŭ de bieţii învĕţătorii noştri? Imbunătăţirĭ la noi sunt neapĕratŭ de lipsă dacă e vorba ca sĕ nu înceteze cursulŭ sĕu regulatŭ din causa salarielorŭ necorĕspunḑĕtóre.

Cestiunea îmbunătăţirii salarelorŭ corpului nostru didacticŭ, de care atêrnă progresulŭ scólelorŭ, ar trebui sĕ preocupe în primulŭ locŭ autorităţile şi corporaţiunile nóstre scolare administrative, la care de unŭ şirŭ de anĭ, corpulŭ didacticŭ de aci totŭ mereu cere prin memorande şi representaţiunĭ, ca sĕ se facă salare corĕspunḑĕtóre obligămintelorŭ, ce au de a le împlini după legile cele grele şi aspre scolare.

Este timpulŭ supremŭ ca corporaţiunile nóstre administrative sĕ se gândéscă cu tótă seriositatea la acéstă cestiune. Sĕ nu facemŭ şi noi cum au făcutŭ ordinariatele nóstre scolare cu fondulŭ de pensiune alŭ învĕţătorilorŭ, unde perdemŭ în favorulŭ altora peste o jumĕtate de milionŭ şi pe totŭ anulŭ câte 25,000 fl. Acestea sume enorme le-a perdutŭ biserica nóstră autonómă numai din causa indolinţii şi fatalismului orientalŭ, cu care s'au tractatŭ treburile nóstre scolare în tóte diecesele nóstre românescĭ. Acuma trebue sĕ asude sudorĭ de sânge autorităţile nóstre scolare confesionale, ca sĕ scótă din ghiarele celorŭ dela putere prada ce au apucat'o.

Din parlamentulŭ românŭ.

(Camera)

Şedinţa dela 1 Februariu. — D. Strejescu întrébă dacă proiectulŭ de lege pentru îmbunătăţirea sórtei clerului s'a depusŭ la birou, şi dacă s'a depusŭ, sĕ se învite comisiunile ca sĕ se pronunţe mai repede asupra lui. D. Preşedinte spune că ministerulŭ cultelorŭ l'a retrasŭ spre a'lŭ mai studia şi modifica. D. Sefendache spune că n'ar trebui ca camera sĕ se preocupe de acésta lege, fiindcă ministerulŭ a făgăduitŭ că va presinta elŭ însuşĭ unŭ proiectŭ de lege şi n'ar trebui ca adunarea sĕ fie pusă în posiţiă a se ocupa de două orĭ cu acéstă lege. D. Iepurescu cere a i se permite sĕ citéscă două proiecte de lege prin carĭ nisce ţĕranĭ sĕ fie ertaţĭ de datorii cătră Statŭ. Propunerea se primesce. D. Iepurescu dă citire proiectului de lege pentru scutirea locuitorilorŭ, foştĭ arêndaşĭ ai moşiilorŭ statului Rĕsăritŭ-Apusŭ şi Valea Cotmeni din judeţulŭ Argeşŭ, de suma de lei 32,791,40 datorite cătră Statŭ din anii 1871—79. D. Cerchezŭ întrébă dacă s'au luatŭ garanţii dela acestĭ sătenĭ când li s'au arendatŭ moşiile.

D. ministru alŭ domeniilorŭ rĕspunde că s'au luatŭ garanţii, dar că sătenii n'au fostŭ în stare sĕ plătéscă fiind fórte sĕracĭ şi toţĭ casierii, carĭ au avutŭ ordine sĕ'i urmăréscă, n'au avutŭ ce lua. Se cere închiderea discuţiunei şi se primesce. Legea în totalŭ se admite cu 72 voturĭ contra 3. D. Iepurescu, raportorulŭ comisiunei delegaţilorŭ, dă citire proiectului de lege pentru scutirea sătenilorŭ foştĭ arendaşĭ ai statului pe moşiile Vênĕtorii, Tĕrgu-Vêntului etc. de remăşiţele datorite. D. Cerchez spune că va vota în contra acestei legĭ, fiindcă statulŭ nu trebue sĕ pérḑă atâtea sume de banĭ, ci trebue sĕ urmăréscă pe toţĭ datornicii sĕi. D. ministru alŭ domeniilorŭ ḑice că statulŭ totŭ nu va câştiga nimicŭ, dacă va avea în registre datorii ce nu se potŭ încasa. Guvernulŭ, ḑice d-sa, n'a voitŭ sĕ'i urmăréscă, căcĭ unŭ guvernŭ liberalŭ nu trebue sĕ urmăréscă pe nisce ómenĭ carĭ au ajunsŭ sĕ nu mai aibă nicĭ cenuşe în vatră. Cere dar a se vota legea. D. Cogălniceanu susţine proiectulŭ de lege, făcênd observărĭ d-lui Cerchez, că, în locŭ ca d-sa sĕ susţie ca guvernulŭ sĕ fie mai puţin aspru, tocmai d-sa apasă mai multŭ pe nenorociţii sătenĭ? Inţelegŭ, ḑice d-nu Cogălniceanu, sĕ vii alăturea cu mine şi sĕ stărui a nu se păgubi statulŭ cu cifre marĭ, ér nu sĕ nu se scutéscă nisce nenorociţĭ ţĕranĭ. Discuţia se închide. Legea în totalŭ se votéză. D. Vilacros citesce proiectulŭ de lege prin care statulŭ sĕ fie autorisatŭ a ceda 6 pogóne teren judeţului Vêlcea pentru clădirea unei casarme de dorobanţĭ. Legea în totalŭ se votéză fără discuţiă. D. Iepurescu, raportorulŭ comitetului de delegaţĭ, citesce proiectulŭ de lege pentru ertarea rĕmăşiţelorŭ datorite Statului a mai multorŭ locuitorĭ din judeţulŭ Tecucĭ. Legea în totalŭ se votéză fără discuţiă.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ »Gaz Trans.«)

Viena, 17 Februariu. — Părechea princiară de corónă a visitatŭ şi a felicitatŭ pe comitele şi comitesa Taaffe.

Berlin, 17 Februariu. — Reichstagulŭ a primitŭ mărirea taxei vamale cu 3 mărcĭ pe sĕcară şi grâu.

Paris, 17 Februariu. — La înmormêntarea scriitorului socialistŭ Valles, cununa dăruită de socialistii germanĭ a provocatŭ bătaiă, din causă că câţiva studenţĭ au voitŭ sĕ înlăture cununa; doi studenţĭ au fostŭ răniţĭ. In mai multe puncte s'au auḑitŭ strigătele: „Josŭ cu Germanii!“

DIVERSE.

Insurătóre cu sila. — In Frankfurt lângă Main apărù la tribunalŭ, în ḑilele trecute, o fată tênĕră şi frumuşică cu advocatulŭ sĕu şi acusă pe unŭ tênĕrŭ architectŭ de acolo, ca acesta séu sĕ o ia în scurtŭ timpŭ de soţiă, séu sĕ'i plătéscă 10,000 mărcĭ despăgubire cu interese de 6% dela 25 Augustŭ 1884. Fata se logodise cu tênĕrulŭ omŭ, dovedindŭ acésta printr'unŭ pachetŭ de scrisorĭ, dér ginerile luase lucrulŭ în glumă. Acusatulŭ declară înaintea judecătorului, că a promisŭ a o lua de soţiă, dér nu este în stare sĕ susţină o femee. Din contră partea acusătóre reflectă, că acusatulŭ are din partea mamei sale o avere de 50,000 mărcĭ, pe care o administréză tatălŭ sĕu. Adevĕratŭ că venitulŭ sĕu lunarŭ e de 100 mărcĭ, dér unui bărbatŭ cultŭ îi este uşorŭ a'şĭ găsi unŭ postŭ mai bunŭ. Sentinţa sună: Acusatulŭ este obligatŭ sĕ se cunune cu acusatórea în timpŭ de două lunĭ şi sĕ plătéscă cheltuelile procesului. In casŭ că acusatulŭ nu esecută sentinţa, sĕ plătéscă acusătórei 10,000 mărcĭ.

***

Duelŭ pentru o şapcă. — In Colonia s'au duelatŭ doi oficerĭ pentru lucru de nimica. Sublocotenentulŭ Wille fusese séra în casină şi tocmai voia sĕ plece acasă. Când 'şĭ puse şapca în capŭ, se apropiă de elŭ subloc. Gutzkov, spunêndu'i că şapca e a lui. Subloc. Wille susţinea contrarulŭ şi Gatzkov îlŭ lovi peste faţă cu şapca. Duminecă în sĕptămâna trecută s'au duelatŭ. Condiţiunile au fostŭ: 15 paşĭ distanţa cu înaintare la 5 paşĭ. După unii s'au schimbatŭ 12 glónţe, după alţii 27, până ce subloc. Wille a primitŭ unŭ glonţŭ în pântece şi căḑù mortŭ. Consternaţiunea e generală în Colonia.

***

Cum pedepsea prinţulŭ Danilo. — Prinţulŭ Muntenegrului Danilo, care se suì pe tronŭ la 1852, era de o asprime ne mai pomenită faţă cu supuşii sĕi, fără deosebire de persónă, când aceştia comiteu vre-o faptă urîtă. Aşa unŭ preotŭ, care refusase a înmormênta unŭ Muntenegrénŭ sĕracŭ, fù aspru pedepsitŭ. Tocmai trecea prinţulŭ Danilo, venindŭ dela vênĕtóre, pe lângă cimitirŭ şi auḑindŭ sgomotŭ şi vaete întrebă despre cele ce se petreceŭ acolo. Aflândŭ că preotulŭ refusă înmormêntarea, fiindcă nu i se plătesce, prinţulŭ porunci ómenilorŭ sĕi sĕ pună mâna pe preotŭ şi sĕ'lŭ înmormênteze pe elŭ de viu. Aşa se şi făcù. Poruncĭ apoi sĕ se sape o nouă grópă şi aducêndu-se unŭ preotŭ din cea mai de aprópe localitate, înmormêntă cadavrulŭ cu onorurile unei căpetenii a ţĕrii. De atuncĭ ferit'a Dumneḑeu sĕ mai refuse vre-unŭ preotŭ a înmormênta fără plată pe sĕracĭ. Ce ar fi făcutŭ unŭ Danilo în ḑilele trecute?

***

O nuntă cu omorŭ şi rănirĭ. — Căsătoria lui Colson Baldridge, din Webber's Falls, teritoriulŭ indianŭ, a fostŭ celebrată printr'unŭ balŭ în casa vecinului şi amicului seu Davis. Era whiskey in de ajunsŭ pentru toţĭ învitaţii, şi petrecerea era dintre cele mai vesele. Cătră orele 12 din nópte, ginerele fù rănitŭ de unŭ glonţŭ slobọḑitŭ d'afară. Elŭ alergă îndată spre uşe şi căḑù mortŭ, după ce slobozi trei glónţe de revolverŭ în direcţiunea omorîtorului sĕu, care o luase la fugă. La scirea despre mórtea lui Baldridge, toţĭ şi-au scosŭ revolverele din buzunarŭ, şi peste ciacĭ-ḑecĭ detunărĭ au rĕsunatŭ în sala de balŭ. Dupăce trecù primulŭ momentŭ de aprindere, dânţuitorii, vĕḑêndŭ că nu sciu pentru ce se batŭ între ei, depuseră armele şi ridicară pe răniţĭ, carĭ erau în numĕrŭ de cincĭ, din carĭ patru făceŭ parte din secsulŭ frumosŭ, şi anume Jenni Butler, Jenni Smith, şi două indiane. Singurulŭ bărbatŭ rănitŭ este unŭ indianŭ numitŭ Joe Muskrat. Colson Baldridge omorîse acum câtva timpŭ p'unŭ órecare Jesse Foreman, şi se presupune că unulŭ din amicii acestuia l'a omorîtŭ la rĕndulŭ lui.

***

Principalele preocupărĭ ale femeei. — Écă, după unŭ filosofŭ, carĭ suntŭ principalele preocupărĭ ale femeiei în viaţa sa:

La patru anĭ, ea se gândesce la bombóne; la 7 anĭ, singura ei grije este păpuşa; la trei-spre-ḑece anĭ, cugetă ḑiua şi nóptea la vĕrulŭ ei; la opt-spre-ḑece anĭ, se gândesce la căsătoriă; la două-ḑecĭ şi cincĭ de anĭ, îşĭ mângăe copilaşulŭ; la trei-ḑecĭ şi cincĭ de anĭ, ea este preocupată de primulŭ ei firŭ de pĕrŭ albŭ; la patru-ḑecĭ de anĭ se vede pe faţă-i prima sbârcitură şi grija de care e coprinsă; la cincĭ-ḑecĭ de anĭ, ţea se gândesce la trecutŭ; în fine, la şése-ḑecĭ de anĭ, femeia nu cugetă decâtŭ la reverendulŭ părinte X...., directorulŭ sĕu spiritualŭ!

Lăsămŭ filosofului în cestiune rĕspunderea observaţiunilorŭ séle.

***

Costumulŭ românŭ într'unŭ balŭ aristocraticŭ în Budapesta. Sub acestŭ titlu cetimŭ în »Familia«: La strălucitulŭ balŭ costumatŭ datŭ de contele Tassilo Festetich şi soţia sa ducessa Hamilton, în sĕptămâna trecută în palatulŭ lorŭ din Budapesta, între admirabilile costume din tóte epocele şi a tuturorŭ naţiunilorŭ, s'au remarcatŭ şi două costume naţionale române, care au făcut mare efectŭ. Unulŭ, eşitŭ din atelierele societăţii »Furnica« din Bucurescĭ, a fostŭ purtatŭ cu deosebită graţiă şi maiestate de frumósa contesă Maria Andrássy. Fidelŭ tradiţiunii în tóte detailele, bogăţia costumului ardicată prin scule de monede antice rare şi preţióse, avea de cea mai rară podóbă două cosiţe negre până la călcâi, precum se cere adevĕratei frumuseţi românescĭ. Totulŭ era decĭ admirabilŭ.

Visulŭ poesiei române a fostŭ personificatŭ de juna contesă Blanca Hessenstein. Nicĭ micuţă, nicĭ năltuţă, cu ochii marĭ negri ca murele, cu cosiţe ca raḑe vii rupte din sóre, făţişóra sa spuma laptelui, obrajorii sĕi doi trandafirei, cu iia numai fluturĭ şi mărgele, cu totŭ modulŭ sĕu d'a purta cel mai frumosŭ costum dela Golescĭ, răpitórea contesină nu părea o fiinţă aievea, ci o ḑină-copilă creată de imaginaţiunea poetei-regine séu a bardului dela Mircescĭ. Năframă la brâu, florĭ la cingătóre, ciorapĭ cusuţĭ cu fluturĭ şi betélă, papucei negri cu funte marĭ roşie, florĭ sĕmĕnate în cosiţe de susŭ până josŭ, nenumĕrate micĭ detaile arĕtau c'acestŭ costumŭ a fostŭ arangiatŭ şi pusŭ c'o îngrijire deosébită. Cercetândŭ causa, aflarămŭ, că încântătórea contesă este p'atâtŭ română pecâtŭ germană-maghiară. Muma mumei sale a fostŭ contessa Kornis, născută br. Stircea, adecă fiică d'a ilustrei familie Stircea, care dela Stefanŭ şi până acum, este din cele mai patriotice ale aristocraţiei bucovinene.

***

Producţiunea de aurŭ a pămêntului. — După datele oficiale americane, producţiunea totală de aurŭ a tuturorŭ ţĕrilorŭ în anulŭ 1884 a fostŭ numai de 188 milióne fiorinĭ de aurŭ; ea a căḑutŭ constantŭ dela 1860, după ce s'au scosŭ cantităţile cele marĭ de aurŭ în California şi Australia. Numai producţiunea de aurŭ a Rusiei s'a suitŭ continuu şi vine nemijlocitŭ după California. In 1884 producţiunea în Australia a fostŭ de 54 milióne fiorinĭ de aurŭ, în California de 52 milióne, în Rusia de 46 milióne, în tóte celelalte ţĕrĭ de 26 milióne. Producţiunea totală de aurŭ în cei 28 de anĭ, dela 1857—1884 inclusivŭ, se evaluéză la 6854 milióne fiorinĭ de aurŭ.

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.

Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurelŭ Mureşianu

Cursulŭ la bursa de Viena
din 16 Februarie st. n. 1885.

Rentă de aurŭ 4% . . .	98.30	Bonurĭ croato-slavone . .	101.—
Rentă de hârtiă 5% . .	93.95	Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	—.—
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	146.75	Imprumutulŭ cu premiu ung.	118.75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune) . . .	99.—	Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului .	118.30
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	121 75	Renta de hârtiă austriacă	83.20
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	108.—	Renta de arg. austr. . .	83.35
Bonurĭ rurale ungare . .	103.—	Renta de aurŭ austr. . .	106.70
Bonurĭ cu cl. de sortare	102.50	Losurile din 1860 . . .	138.—
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	102.50	Acţiunile băncei austro-ungare	866.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	101.50	Act. băncei de creditŭ ung.	312 50
Bonurĭ rurale transilvane	102.—	Act. băncei de creditŭ austr.	302.90
		Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătesci	5.80
		Napoleon-d'orĭ	$9.80\frac{1}{2}$
		Mărcĭ 100 împ. germ. . .	60.45
		Londra 10 Livres sterlinge	124.10

Bursa de Bucuresci.
Cota oficială dela 2 Februariu st. v. 1884.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%). . . .	—	—
Renta rom. amort. (5%) . .	$93\frac{3}{4}$	—
» convert. (6%) . .	88	—
Impr. oraş. Buc. (20 fr.) . .	32	—
Credit fonc. rural (7%) . .	$98\frac{6}{8}$	—
» » » (5%) . .	$85\frac{1}{2}$	—
» » urban (7%) . .	$96\frac{1}{4}$	—
» » » (6%) . .	$90\frac{3}{4}$	—
» » » (5%) . .	$83\frac{1}{2}$	—
Banca naţională a României	1195	—
Ac. de asig. Dacia-Rom. . .	280	—
« » » Naţională . .	217	—
Aurŭ	$12\frac{1}{2}$%	—
Bancnote austriace contra aurŭ	—	—

Cursulu pieţei Braşovŭ
din 17 Februarie st. n. 1885.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.74	Vênd.	8.78
Argint românesc	»	8.50	»	8.60
Napoleon-d'orĭ	»	9.76	»	9.78
Lire turcescĭ	»	10.98	»	11.—
Imperialĭ	»	9.98	»	10.—
Galbenĭ	»	5.70	»	5.76
Scrisurile fonc. »Albina« . .	»	100.50	»	101.—
Ruble Rusescĭ	»	129.—	»	130.—
Discontulŭ	»	. . . 7—10 % pe anŭ.		

Mersulŭ trenurilorŭ
pe linia Predealŭ-Budapesta a căleĭ ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ accelerat	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Bucuresci	7.15	—	—	—
Predealŭ	1.09	—	—	9.50
Timişŭ	1.33	—	—	10.15
Braşovŭ (	2.06	—	—	10.50
(	2.16	6.30	5.45	
Feldióra	2.44	7.09	6.28	
Apatia	3.03	7.41	7.07	
Agostonfalva	3.18	8.09	7.42	
Homorodŭ	3.51	8.53	8.51	
Haşfaleu	4.51	10.18	10.52	
Sighişóra	5.11	10.55	11.56	
Elisabetopole	5.39	11.36	12.43	
Mediaşŭ	6.00	12.11	1.23	
Copsa mică	6.29	12.35	2.07	
Micăsasa	—	12.54	2.27	
Blaşiu	7.02	1.29	3.06	
Crăciunelŭ	—	1.45	3.22	
Teiuşŭ	7.38	2.26	4.15	
Aiudŭ	7.55	2.48	4.44	
Vinţulŭ de susŭ	—	3.12	5.10	
Uióra	—	3.19	5.19	
Cucerdea	8.24	3.36	5.47	
Ghirisŭ	8.48	4.10	6.38	
Apahida	—	5.39	8.51	
Cluşiu (	10.08	5.59	9.18	
(	10.18	6.28	8.00	
Nedeşdu	—	6.54	8.34	
Ghirbĕu	—	7.10	8.59	
Aghirişŭ	—	7.25	9.35	
Stana	—	7.49	10.16	
Huiedinŭ	11.33	8.11	11.04	
Ciucia	12.06	8.52	12.17	
Bucia	—	9.11	12.47	
Bratca	—	9.29	1.21	
Rév	12.25	9.52	2.05	
Mező-Telegd	1.11	10.27	3.08	
Fugyi-Vásárhely	—	10.46	3.39	
Várad-Velinţe	—	10.56	3.55	
Oradia-mare (	1.49	11.04	4.06	
(	1.54	11.14	7.30	
P. Ladány	3.14	1.47	11.05	
Szolnok	5.10	4.40	2.37	
Buda-pesta	7.30	7.44	6.40	
Viena	2.00	6.20	2.00	

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus
Viena	8.25	8.35	3.30	8.00
Budapesta	8.00	6.55	9.45	2.47
Szolnok	11.24	10.55	12.18	6.36
P. Ladány	2.01	2.04	1.59	10.09
Oradea mare (	4.11	5.13	3.20	
(	4.21	9.37	3.25	
Várad-Velencze	4.29	9.45	—	
Fugyi-Vásárhely	4.40	9.59	—	
Mezö-Telegd	5.02	10.28	3.56	
Rév	5.46	11.41	4.31	
Bratca	6.09	12.15	—	
Bucia	6.28	12.48	—	
Ciucia	6.52	1.48	5.28	
Huiedin	7.32	3.21	6.01	
Stana	7.51	3.54	—	
Aghiriş	8.12	4.34	—	
Ghirbĕu	8.24	4.52	—	
Nedeşdu	8.38	5.11	—	
Cluşiu (	8.57	5.40	7.08	
(	9.23	6.00	7.18	
Apahida	9.50	6.29	—	
Ghiriş	11.15	8.14	8.29	
Cucerdea	12.04	9.49	8.53	
Uióra	12.12	9.58	—	
Vinţulŭ de susŭ	12.19	10.07	—	
Aiudŭ	12.45	10.42	9.17	
Teiuşŭ	1.15	11.32	9.40	
Crăciunelŭ	1.44	12.03	—	
Blaşŭ	2.00	12.24	10.12	
Micăsasa	2.34	12.43	—	
Copşa mică	2.52	1.22	10.45	
Mediaşŭ	3.27	2.24	11.07	
Elisabetopole	4.01	3.06	11.29	
Sigişóra	4.50	4.17	12.15	
Haşfaleu	5.08	4.51	12.30	
Homorod	6.47	7.07	1.32	
Agostonfalva	7.36	8.10	2.04	
Apatia	8.09	8.46	2.24	
Feldióra	8.41	9.20	2.44	
Braşovŭ (	9.20	10.15	3.15	
(	—	6.00	3.25	
Timişŭ	—	6.57	4.03	
Predealŭ	—	7.32	4.28	
Bucuresci	—	—	10.25	

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Tipografia ALEXI, Braşovŭ.